

**“УЙ-ЖОЙ” СУҒУРТА МАҲСУЛОТИ БЎЙИЧА ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ КЎЧМАС
МУЛКИ ВА ФУҚАРОЛИК ЖАВОБГАРЛИГИНИ ИХТИЁРИЙ СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ**

1. БЎЛИМ. АТАМАЛАР ВА УЛАРНИНГ ТАЪРИФИ

1.1. Ушбу Қоидаларда қўлланилган асосий атамалар ва тушунчалар:

Суғурталовчи – Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ ва Ўзбекистон Республикаси иқтисодиёт ва молия вазирлиги томонидан берилган лицензия асосида суғурта фаолиятини амалга оширувчи “NEO INSURANCE CORP” акциядорлик жамияти.

Суғурта қилдирувчи – Қоидалар ва суғурта Қоидалари шартларига мос равишда Суғурталовчи билан суғурта шартномасини тузган муомалага лаёқатли жисмоний шахс.

Наф олувчи – суғурта шартномаси унинг фойдасига тузилган шахс.

Учинчи шахслар (учинчи шахсларнинг ноқонуний ҳатти-ҳаракатлари таваккалчилиги бўйича) - Суғурта қилдирувчи, Наф олувчи (жабрланувчи)лардан, уларнинг оила аъзолари, яқин қариндошлари (бирга яшовчи отаоналар, бобоси, бувиси, келин, қайнона, қайнота, ака-ука ва опа-сингиллар, набиралар ва бошқ.), жумладан қонуний

асраб олинган ёки қарамоғида бўлган шахслардан бошқа ҳар қандай шахслар.

Ариза-сўровнома – Суғурталовчи расмий веб-сайтида ёки интернет хизматида суғурта шартномасини тузиш учун зарур бўлган, шахсий маълумотларни киритиш орқали реал вақт режимида Суғурта қилдирувчи томонидан тўлдириладиган онлайн ариза шакли (электрон ариза). Электрон шаклда тўлдирилган ариза шакли, агар у тўғри тўлдирилган бўлса, суғурта қилиш учун ёзма аризага тенгдир.

Суғурта шартномаси - Суғурта қилдирувчи ва Суғурталовчи ўртасида ёзма ёки электрон шаклда тузилган келишув бўлиб, унга кўра Суғурталовчи суғурта ҳодисаси юз берган тақдирда суғурта товонини тўлаб бериш, Суғурта қилдирувчи эса Суғурта шартномасида белгиланган миқдор ва муддатларда суғурта мукофотини тўлаш мажбуриятини олади.

Суғурта полиси (кейинчалик “Полис”) – Суғурталовчи томонидан ёзма (қоғоз) шаклда топширилган ёки электрон шаклда юборилган, Қоидалар ва суғурта Қоидаларида кўрсатилган шартлар бўйича Суғурта қилдирувчи ва Суғурталовчи ўртасида суғурта шартномаси тузилганлигини тасдиқловчи ҳужжат. Суғурта полиси фақат унда кўрсатилган суғурта муддати учун амал қилади ва полисда белгиланган суғурта мукофоти ўз вақтида тўланган тақдирда ҳақиқий ҳисобланади.

Суғурталанган мулк – давлат рўйхатидан ўтказилган, кадастр паспортида ва полисда кўрсатилган, суғурта ҳудудида жойлашган, Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) эгалик (фойдаланиш, тасарруф этиш) ҳуқуқи асосида тегишли бўлган ёки у томонидан ижарага, бепул фойдаланишга, лизингга олинган кам, ўрта ёки кўп қаватли турар жойдаги хонадон тушунилади (ижарага, бепул фойдаланишга, лизингга берилган хонадонлар бундан мустасно).

Суғурта муддати – суғурта ҳимоясининг амал қилиш даври. Суғурталовчи полисда кўрсатилган суғурта муддати ичида юз берган суғурта ҳодисалари бўйича мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

Суғурта ҳудуди – Суғурталанган мулк жойлашган ва Полис амал қиладиган ҳудуд. Суғурталанган мулк фақат полисда белгиланган ҳудуддагина суғурталанган деб ҳисобланади.

Суғурта таваккалчилиги – суғурта шартномасини тузишга омил бўлган, юз бериши мумкин бўлган эҳтимолий ҳодиса. Суғурта таваккалчилиги сифатида назарда тутилаётган ҳодиса эҳтимоллик ва тасодикийлик аломатларига эга бўлиши шарт.

Суғурта пули – Полисда кўрсатилган, суғурта муддатида рўй бериши мумкин бўлган суғурта ҳодисалари бўйича суғурта товонининг чегаравий (максимал) миқдори.

Суғурта мукофоти – Суғурта қилдирувчи томонидан мазкур Қоидаларда белгиланган тартиб ва муддатларда Суғурталовчига тўланиши лозим бўлган суғурта учун тўлов.

Суғурта воқеаси – суғурта муддатида ва суғурта ҳудудида юз бериб, суғурта ҳодисаси аломатларига эга бўлган воқеа.

Суғурта ҳодисаси – ушбу Қоидаларнинг 3.2.бандида назарда тутилган, суғурта ҳудудида ва суғурта муддати мобайнида юз берган, Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) суғурта товонини тўлаб бериш мажбуриятини юзага келтирувчи воқеа.

Зарар – Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) нинг зарар кўрган кўчмас мулкни (хонадонини) қайта тиклаши учун сарфлашлари лозим бўладиган харажатлари.

Мулкнинг йўқотилиши (нобуд бўлиши) – кўчмас мулкнинг (хонадоннинг) шундай шикастланиши бўлиб, уни қайта тиклаш харажатлари суғурталанган мулкнинг ҳақиқий қийматига тенг ёки ундан ортиқ бўлади.

Мулкнинг шикастланиши – суғурталанган мулк ва (ёки) унинг элементларининг суғурта ҳодисаси натижасида тасодифан жисмоний шикастланиши.

Суғурта товони – Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчига суғурта шартномасида (Полисда) кўрсатилган суғурта ҳодисалари ва белгиланган суғурта пули (товон лимитлари) доирасида зарарни қоплаш учун тўланадиган пул маблағлари суммаси.

Товон лимити – суғурталанган мулкнинг ҳаммасига ёки бир қисмига, маълум бир суғурта таваккалчилиги бўйича полисининг умумий амал қилиш муддатида рўй берган суғурта ҳодисалари бўйича қоплаб бериш назарда тутилган суғурта товонининг чекланган миқдор суммаси.

Шартсиз франшиза – Суғурталовчи томонидан зарарининг қоплаб берилмайдиган қисми. Франшиза суммаси суғурта ҳодисаси натижасида етказилган зарар суммасидан чегириб ташланади.

Суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома – суғурта ҳодисаси содир бўлганлигини тасдиқловчи ва суғурта товони миқдорини белгилаб берадиган Суғурталовчи томонидан тузиладиган ҳужжат. Суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома Суғурталовчининг ваколатли шахслари, Суғурта қилдирувчи, шунингдек суғурта товонини олишга ҳақли бошқа шахслар томонидан имзоланиши мумкин.

Мурожаат – Суғурта қилдирувчи ёки суғурта товонини олишга ҳақли бошқа шахснинг (Наф олувчининг) Суғурталовчига юз берган суғурта ҳодисаси натижасида кўрилган зарарга таъсир этган ҳолатлар ва сабабларни ёритиб берувчи ёзма мурожаати.

1.2. Ушбу Қоидаларда ишлатиладиган махсус атамалар:

Ёнғин – олов ёқиш ва сақлаш учун махсус мўлжалланган жойлардан ташқарисида, шу жумладан ўт чиқиши (қўйиш) натижасида пайдо бўлган ва бу жойлардан ташқарига чиқиб кетган, ўз-ўзидан тарқалиб моддий зарар етказиши мумкин бўлган назоратсиз ёниш жараёни бўлиб, бу таваккалчилик доирасида ёнғин, юқори ҳарорат, ёнаётган маҳсулотларнинг (тутун, қора қуя ва бошқалар) суғурталанган мулкга таъсири натижасида етказилган зарар қопланади.

Газ портлаши – газларнинг кенгайишига асосланган, қисқа вақт оралиғида чекланган ҳажмдан катта миқдордаги энергиянинг интилиб ажралиб чиқиш жараёни.

Сув туфайли шикастланиш – суғурталанган мулкнинг сув таъминоти, иситиш, канализация (сув чиқиндиси) қувурлари ёки ёнғин хавфсизлиги тизимларидаги авария туфайли сув ёки буғнинг таъсири, шунингдек Суғурта қилдирувчига тегишли бўлган ёки бўлмаган қўшни хоналардан/хонадонлардан суюқликнинг кириб бориши натижасида суғурталанган мулкка зарар етказилиши. Сув туфайли шикастланиш таваккалчилиги бўйича Суғурта қилдирувчининг фуқаролик жавобгарлигининг юзага келиши, агар у ушбу Қоидаларда белгиланган тартибга мувофиқ суғурта ҳодисаси деб тан олинса, суғурталанган хонадоннинг сув таъминоти, иситиш, канализация (сув чиқиндиси) қувурлари ёки ёнғин хавфсизлиги тизимларидаги авария туфайли сув ёки буғнинг таъсири натижасида бошқа шахсларнинг (Наф олувчиларнинг) кўчмас мулкига (хонадонига) зарар етказилиши ҳисобланади.

Табиий офатлар – зилзила (ер кимиралиши), сув тошқини, кучли шамол, бўрон, жала, дўл, шиддатли қор ёғиши, сел:

Зилзила – ер қобиғида ёки мантиянинг юқори қисмида тўсатдан силжиш ва ёрилиш натижасида юзага келади ва эластик тебранишлар кўринишида узоқ масофаларга узатиладиган, Рихтер шкаласи бўйича 5 ва ундан юқори балл кучликда бино ва иншоотларга зарар етказувчи ер юзасининг силкинишлари ва тебранишлари;

Сув тошқини – қорнинг шиддатли эриши, кўп миқдорда ёғингарчилик бўлиши, сувни шамол ҳайдаши, музларнинг тиқилиб қолиши, қўтарма (дамба) ва тўғонларнинг ёрилиб кетиши, сув ўзанининг тоғ жинслари кўчкисидан ёпилиб қолиши натижасида сув ҳавзасининг меъёрий чегараларидан тошиб чиқиши тушунилади;

Кучли шамол – тезлиги 15 м/сдан ортиқ бўлган давомли ва кучли шамол;

Бўрон – тезлиги 32 м/с дан ошадиган вайрон қилувчи куч ва сезиларли давомийликдаги шамол.

Жала – 12 соат ёки ундан камроқ вақт ичида 30 мм ёки ундан кўп қисқа муддатли юқори интенсивликдаги ёғингарчилик;

Дўл – илиқ мавсумда диаметри 5 мм ва ундан ортиқ бўлган зич муз зарралари кўринишидаги атмосфера ёғингарчиликлари;

Шиддатли қор ёғиши – қисқа вақт ичида булутлардан узоқ муддатли кучли қор ёғиши (12 соат ёки ундан камроқ вақт ичида 20 мм ва ундан ортиқ қор ёғиши);

Сел – жала ва шиддатли қор эриши оқибатида тўсатдан тоғ дарёлари ўзанида лой ва тош-лой оқимининг пайдо бўлиши.

Учинчи шахсларнинг ноқонуний ҳатти-ҳаракатлари – учинчи шахслар томонидан суғурталанган мулкка Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқ мулкни қасддан нобуд қилиш ёки шикастлаш, безорилик, босқинчилик, вандализм ҳаракатлари деб тавсифланадиган ҳаракатлари оқибатида зарар етказилиши. Ушбу таваккалчилик бўйича Суғурталовчи хонадоннинг суғурталанган конструктив элементларига (деворлар, оралик деворлари, пол, шифт, тўсиқлар, алоҳида устунлар, балконлар), муҳандислик-техник ускуналарига бузиб ўғрилик қилиниши натижасида етказилган зарарни баргараф қилиш ҳаражатларини қоплаб беради.

Предметларнинг келиб урилиши – транспорт воситаларининг келиб урилиши, дарахтлар ва бошқа буюмларнинг қулаши, учувчи аппаратлар ёки уларнинг қисмлари қулаб тушиши орқали кўчмас мулкка (хонадонга) зарар етказилиши.

- 1.3. Ушбу Қоидаларда фойдаланилган барча таърифлар Қоидаларда улар учун белгиланган маънога эга. Ушбу Қоидалардаги таъриф (атама) учун маъно бўлмаган тақдирда, уларнинг маъноси Ўзбекистон Республикасининг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларига мувофиқ белгиланади.

2. БЎЛИМ. СУҒУРТА СУБЪЕКТЛАРИ ВА ОБЪЕКТЛАРИ

- 2.1. Ушбу Қоидаларга кўра Суғурталовчи, Суғурта қилдирувчи ва Наф олувчи суғурта субъектлари бўлиб ҳисобланадилар.

- 2.2. Мазкур суғурталаш шартларига мувофиқ:

- Суғурта қилдирувчининг суғурта шартномасида (Полисда) кўрсатилган, суғурталанган мулкка эгалик қилиши, фойдаланиш, тасарруф этиши билан боғлиқ;

- Суғурта қилдирувчининг суғурта шартномасида (Полисда) кўрсатилган мулкдан фойдаланиши натижасида бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига етказилган зарарни қоплаш мажбурияти билан боғлиқ Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган мулкий манфаатлари суғурта объекти ҳисобланади.

- 2.3. Ушбу Қоидалар бўйича қуйидаги мулк (объектлар) суғурталаниши мумкин:

а) Кўчмас мулкнинг конструктив қисмлари (ташқи, ички ва хоналарни ажратувчи деворлар, оралик деворлар, шифтлар, тўсиқлар, алоҳида устунлар, балконлар), шунингдек дераза ва эшик конструкциялари (электр сим (тармоқ)лари, иситиш тизими, сув таъминоти, канализация ва газ таъминоти қувурлари бундан мустасно);

б) Пардоз элементлари, жумладан барча турдаги сувоқ, силлиқлаш ва бўёқчилик ишлари, шунингдек ёпиштирилган (безак материаллари билан) пардоз ишлари, деворларни, гипсокартонни, шифтни, хоналарни ажратиб турувчи эшик конструкцияларни тўлдириш, шиша ойналарини қўйиш, ёғоч, пластик ишлари, полга паркет, линолеум, таркетт ётқизиш;

в) Муҳандислик-техник ускуналар, жумладан иситиш тизимлари (иситиш радиаторлари), электр симлари, сув таъминоти тизимлари (сув чиқариш мосламалари, раковиналар, ванна ёки душ хоналари ва бошқалар), канализация тизимлари (сантехника ускуналари), газ таъминоти қувурлари.

3. БЎЛИМ. СУҒУРТА ТАВАККАЛЧИЛИГИ ВА СУҒУРТА ҲОДИСАЛАРИ

- 3.1. Мазкур суғурта шартларига мувофиқ содир бўлиш эҳтимолига ва тасодифийлик белгиларига эга бўлган воқеа суғурта таваккалчилиги ҳисобланади.

- 3.2. Ушбу Қоидалар шартларига мувофиқ суғурта ҳудудид ва суғурта муддатида қуйидаги таваккалчиликларнинг содир бўлиши суғурта ҳодисаси ҳисобланади:

3.2.1. Ёнғин, газ портлаши, сув туфайли шикастланиш, табиий офатлар: зилзила, сув тошқини, кучли шамол, бўрон, жала, дўл, шиддатли қор ёғиши, сел, учинчи шахсларнинг ноқонуний ҳатти-ҳаракатлари, предметларнингкелиб урилиши натижасида суғурталанган мулкнинг йўқотилиши (нобуд бўлиши) ёки шикастланиши;

3.2.2. Суғурталанган мулкдан фойдаланиш пайтида содир бўлган ёнғин, газ портлаши ёки сув таъсири натижасида бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига етказилган зарар учун Суғурта қилдирувчининг фуқаролик жавобгарлигининг юзага келиши. Бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига зарар етказиш факти суд қарори ёки Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ Суғурта қилдирувчига расман билдирилган ва Суғурталовчининг розилиги билан у томонидан ихтиёрий равишда тан олинган жабрланувчининг мулкий даъвоси билан тасдиқланиши керак. Бунда Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта муддатида суғурталанган мулкдан фойдаланиш натижасида кетма-кет юзага келган бир қатор (ёки бир вақтнинг ўзida) ҳодисалар (масалан, ёнғин, портлаш ва бошқалар) натижасида жабрланувчиларнинг кўчмас мулкига етказилган зарар билан боғлиқ бир ёки ундан ортиқ шахслардан билдирилган даъволари, улар Суғурталовчи томонидан тан олинган тақдирда битта суғурта ҳодисаси деб ҳисобланади.

4. БЎЛИМ. ИСТИСНОЛАР

- 4.1. Ушбу Қоидаларнинг 3.2.бандида кўрсатилган ҳодисалар, агар улар қуйидагилар натижасида юз берган бўлса суғурта ҳодисаси деб тан олинмайди:

а) турли кўринишдаги ҳарбий ҳаракатлар, террористик актлар, фуқаролик уруши ёки уларнинг оқибатлари, халқ ғалаёнлари, иш ташлашлар, локаутлар, ҳарбий ёки фуқаролик ҳокимиятининг кўрсатмасига биноан мулкнинг мусодара қилиниши, реквизицияси, хатланиши, йўқ қилиниши ёки шикастланиши;

б) ядро энергиясининг ҳар қандай шаклдаги таъсири;

в) Суғурта қилдирувчи, Наф олувчи ва улар билан бирга расман истикомат қиладиган муомалага лаёқатли шахслар, шунингдек ўз номидан бўлсада, лекин Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчи рухсати билан ва Суғурта қилдирувчи ёки Наф олувчи манфаатларини кўзлаб ҳаракат қилган шахсларнинг қасддан (қўпол эҳтиётсизлиги), жумладан юқоридаги шахсларнинг бирортаси томонидан суғурталанган мулкдан фойдаланиш қоидаларининг бузилиши (жумладан, лекин чекланмасдан: ёнғин хавфсизлиги қоидалари, ёнғиндан хавфли ёки портловчи моддалар ва буюмларни сақлаш қоидалари ва бошқалар);

Изоҳ: Суғурта қилдирувчи, Наф олувчи, уларнинг оила аъзолари, қариндошлари ёки вакиллари, агар улар ўзларининг ҳаракати (ҳаракатсизлиги) хавф туғдиришини англаб етганларида, суғурта ҳодисаси юз бериши мумкинлигини пайқаганларида ва суғурта ҳодисаси юз беришига онгли равишда йўл қўйсалар ёки унга бефарқ муносабатда бўлган бўлсалар, қасддан ҳаракат қилган деб ҳисобланадилар.

г) эксплуатациянинг доимий таъсир кўрсатувчи омиллари (емирилиш, коррозия) ва маҳаллий жойга хос бўлган иқлим ва об-ҳаво шароитининг секин-аста таъсири остида суғурталанган мулкнинг шикастланиши, агар улар Ўзбекистон Республикаси Гидрометеорология хизмати маркази томонидан тасдиқланган бўлса;

д) намликнинг оддий таъсири, атроф ҳавосининг юқори ва (ёки) манфий ҳарорати (шу жумладан унинг ўзгаришидан ҳўлланиш, ҳамда қўшни хонадонлардан, бинолардан, қурилмалардан, томлардан жала, шиддатли қор ёғиши натижасида ташқи деворларга суюқлик тушиши оқибатида уларнинг конструктив хусусиятлари бузилмаган ҳолда ташқи косметик шикастланиши;

е) мулк объектларининг механик синиши (носозлиги) ёки бузилишлари, агарда улар ушбу Қоидаларнинг 3.2.бандида назарда тутилган ҳодисалар оқибатида ташқаридан тўсатдан ва кўзда тутилмаганда содир бўлмаган бўлса;

ж) суғурталанган мулкнинг ўз-ўзидан ёниб кетиши, бижғиши, чириши ёки бошқа табиий хусусиятлари, шунингдек хонадон ичидаги давомли намгарчилик таъсири натижасида моғор (пўпанак) босиши орқали зарарланиши, ифлосланиши ёки чириб кетиши;

з) электр токининг қисқа туташуви, тармоқдаги энергия оқими ёки кучланишининг кескин ўзгариши ва шунга ўхшаш бошқа сабаблар таъсири;

и) суғурталанган мулкда/хоналарда олов ёки иссиқлик билан ишланган тақдирда (масалан: қуритиш, қайнатиш, дазмоллаш, дудлаш, қовуриш, эритиш, қуйдириш, термик ишлов бериш), суғурталанган мулкни (хонани) йиғиштириш, тозалаш ва пардозлаш ишлари;

к) очик қолдирилган деразалар, эшиклар ва олдиндан атайлаб қолдирилган ёки кам, ўрта ёки кўп қаватли турар-жой конструкциясининг (бошқа суғурталанган объектнинг) эскириши (чириши) ёки нуқсони натижасида ҳосил бўлган тирқишлар, шунингдек суғурта муддатининг бошланиш вақтида мавжуд бўлган гидрохимоя нуқсонларининг ва панель оралиғидаги (блоклар) чоклар, пойдеворлар, ташқи деворлар нуқсони туфайли суғурталанган хонадон ичкарасига суюқлик, шу жумладан ёмғир, қор, дўл ва лойқанинг оқиб кириши;

л) суғурталанган мулкни таъмирлаш ёки реконструкция (қайта режалаштириш) ишларининг олиб борилиши, суғурталанган мулкга бевосита яқин ҳудудда портлаш содир бўлиши ёки портлатиш ишларининг олиб борилиши, ердан тупроқ қазиб чиқариш, бўш чуқурларни тўлдириш, тупроқни зичлаш, тупроқ ва қурилиш-монтаж ишларини олиб бориш, фойдали ер-ости бойликларини қазиб чиқариш ёки кон ишларини ташкил этишни амалга ошириш натижасида суғурталанган мулкнинг қулаб тушиши, ёрилиши ёки бошқа нуқсонларнинг пайдо бўлиши;

м) Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) томонидан авария ҳолатидаги ёки эскириб кетган сув ўтказиш, иситиш, канализация ва ёнғинга қарши тизимлардан фойдаланиш, Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) томонидан юқоридаги тизимларнинг эксплуатация меъёрий муддатларининг бузилиши ёки уларга рияз этмаслик;

н) суғурталанган хонадон жойлашган кам, ўрта ёки кўп қаватли турар-жой биноси Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган лойиҳалаштириш ва қуриш меъёр ва қоидалари талабларига рияз этмасдан қурилган бўлса;

о) кам, ўрта ёки кўп қаватли турар-жой биноси (иморати) ёки унинг қисмининг қулаб тушиши, агар бундай ҳодиса суғурта ҳодисаси оқибати бўлмаса, шунингдек Суғурталовчи мажбуриятларининг қучга кириши вақтида мавжуд бўлган ва Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) маълум бўлиши лозим бўлган суғурталанган мулкнинг нуқсонлари ҳисобланмаса;

п) Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) билан бирга расман истиқомат қиладиган шахсларнинг суғурталанган мулк қулфини бузиш орқали ёки суғурталанган мулк жойида бўлган вақтида ўғрилиқ содир этилиши, шунингдек бу ўғрилиқ суғурта ҳодисаси юз берган вақтда ёки бевосита ундан кейин юз берса;

р) Суғурта қилдирувчига ёки Наф олувчига, уларнинг қариндошларига тегишли бўлган ёки улар ихтиёрига вақтинчалик фойдаланишга берилган транспорт воситалари, ҳайвонлар ёки учувчи мосламаларнинг суғурталанган хонадонга урилиши, тўқнашиб кетиши, зарар етказиши;

с) қуя, паразитлар, термитлар ёки бошқа ҳашаротларнинг мулкка таъсири, мулкдаги яширин нуқсонлар, табиий изчил ёмонлашиши, занглаш, қуруқ ёки нам ҳолда емирилиши.

4.2. Суғурталовчи қуйидагилар билан боғлиқ зарарларни тўлаб бермайди:

а) суғурталанган мулкка ер ўпирилиши, чўкиши ва ер ости сувларининг кўтарилиши натижасида етказилган зарар;

б) суғурталанмаган мулк, Суғурта қилдирувчиларнинг ва Наф олувчиларнинг ҳаёти ва (ёки) соғлиғига етказилган зарар;

в) ижара тўловлари тушумининг тўхтаб қолиши/тўланмаслиги, бой берилган фойда, маънавий зарар, суд ҳаражатлари, жарималар, пеня ва шу каби тўловлар;

г) суғурталанган мулкдан ташқарида жойлашган қувурларни ва уларга уланган тизим ва ускуналарни таъмирлаш, жумладан режавий таъмирлаш ёки алмаштириш ҳаражатлари.

5. БЎЛИМ. МАХСУС ШАРТЛАР

5.1. Суғурта қилдирувчи қуйдагиларни тасдиқлайди ва розилигини билдиради:

а) агар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) томонидан Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида белгиланган ёнгин хавфсизлиги меъёрлари ва қоидалари, газдан маиший шароитда фойдаланиш қоидалари, ишни олиб бориш хавфсизлиги ёки бошқа шунга ўхшаш меъёрлар бузилса, ёки, агар бундай қоида бузилишлар Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) ижозати билан амалга оширилаётган бўлса, бундай қоидабузарликлар хавф даражасини оширувчи ҳолат сифатида қараб чиқилади;

б) Суғурталовчининг талабига биноан Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) унга зарарни бартараф этиш ёки даъволар ва талабларни қўриб чиқишда, моддий зарар етказилганлиги тўғрисидаги далолатномаларни тузишда, жабрланувчилар билан келишув битимларини имзолашда, судда ва бошқа инстанцияларда қарши даъво аризалари беришда Суғурта қилдирувчининг манфаатларини ҳимоя қилишни тасдиқловчи ёзма ишончнома беришга мажбур.

6. БЎЛИМ. СУҒУРТА ПУЛИ ВА СУҒУРТА МУКОФОТИ. СУҒУРТА МУКОФОТИНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

6.1. Суғурта пули Суғурта шартномасида (Полисида) томонларнинг келишуви билан белгиланади, аммо суғурта шартномаси тузилган (Полис расмийлаштирилган) кунда суғурта объектининг жойлашган ҳудуддаги хонадонни сотиб олиш баҳоси ёки уни таъмирлаш-тиклаш ишлари (шу жумладан пардоз материаллари, муҳандислик-техник ускуналар) қиймати миқдорида аниқланадиган суғурта (ҳақиқий) қийматидан ошиб кетмаслиги керак.

6.2. Агар суғурталашда мулкнинг суғурта пули суғурта қийматидан кам қилиб белгиланган бўлса, Суғурталовчи суғурта ҳодисаси юз берганида Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) у қўрган зарарни суғурта пулининг суғурта қийматида бўлган нисбатига мутаносиб равишда қоплайди (Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 936-моддаси).

6.3. Агар суғурталанган мулкнинг суғурта пули суғурта қийматидан ортиқ бўлса, шартнома суғурта пулининг суғурта қийматидан ортиқ бўлган қисмида ўз-ўзидан ҳақиқий бўлмайди. Бу ҳолда суғурта мукофотининг ортиқча тўланган қисми қайтариб берилмайди (Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 938-моддаси).

6.4. Суғурта шартномасида (Полисида) томонлар ҳар бир суғурта таваккалчиликлари ва/ёки мулк объектлари (қисмлари) бўйича алоҳида суғурта пулларини (товон лимитларини) ҳамда қопланмайдиган зарар миқдори - шартсиз франшизани кўрсатиши мумкин.

6.5. Суғурта пули суғурта шартномаси (Полиси) бўйича тўланган суғурта товони миқдорига суғурта ҳодисаси содир бўлган кундан камайтирилади.

6.6. Суғурта мукофотининг миқдори суғурта объекти, суғурта таваккалчилигининг хусусияти, суғурта муддати ва суғурта мажбуриятлари ҳажмини ҳисобга олган ҳолда Суғурталовчи томонидан ишлаб чиқилган суғурта дастурлари ва базавий суғурта тарифлари (суғурта мукофоти ставкалари) асосида ҳисобланади.

6.7. Таваккалчилик даражаси ва (ёки) аввалги ўтган суғурта даврларида тўлаб берилган зарарлар тарихи ва (ёки) бошқа омиллар боғлиқлигига қараб Суғурталовчи суғурта мукофоти миқдорини белгилашда тасдиқланган бошланғич суғурта ставкаларига нисбатан оширувчи ёки камайтирувчи коэффициентларни қўллашга ҳақли.

6.8. Суғурта мукофоти Суғурта қилдирувчи томонидан реал вақт режимида Суғурталовчининг расмий вебсайти ёки мобил иловасида кўрсатилган миқдорда бир вақтнинг ўзиде, тўлов тизими операторлари ёрдамида Суғурталовчининг ҳисоб-китоб ҳисобварағига пул маблағларини ўтказиш йўли билан тўланади.

6.9. Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофотининг тўланиши факти ушбу Қоидалар ва суғурта Қоидаларининг барча шартларига розилигини тасдиқлайди.

7. БЎЛИМ. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИНГ (ПОЛИСИНИНГ) КУЧГА КИРИШИ ВА АМАЛ ҚИЛИШ МУДДАТИ

7.1. Суғурта шартномасининг муддати (даври) Полисда кўрсатилади ва 1 йилдан ортиқ муддатга белгиланиши мумкин эмас.

7.2. Суғурталовчининг суғурта товони бўйича мажбуриятлари, агар полисда бошқа муддат қўзда тутилмаган бўлса, Суғурта қилдирувчи томонидан суғурта мукофоти тўлиқ ҳажмда тўланган кундан бошлаб 3 (учинчи) календар кунининг соат 00:00 дан кучга киради ва суғурта муддати тугаган кун сифатида Полисда кўрсатилган куннинг 24:00 гача (ҳар иккала сана инобатга олинган ҳолда) амал қилади.

8. БЎЛИМ. СУҒУРТА ШАРТНОМАСИНИ (ПОЛИСИНИ) БЕКОР ҚИЛИШ ТАРТИБИ

8.1. Суғурта шартномаси (полиси) томонлардан бирининг ёзма аризаси бўйича, мўлжалланаётган бекор қилиш кундан камида 30 (ўттиз) кун аввал бу ҳақда хабар берилиши шартда, бекор қилиниши мумкин.

8.2. Суғурта шартномаси (полиси) қуйдаги ҳолларда бекор қилинади:

а) суғурта муддати тугаганда;

б) Суғурталовчи ўз мажбуриятларини тўлиқ ҳажмда бажариб бўлганида (суғурта пули (товон лимити) гача суғурта товони тўланганда);

в) Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, суғурта Қоидалари ва Қоидаларда назарда тутилган бошқа ҳолларда.

8.3. Полис, агар у кучга кирганидан кейин суғурта ҳодисаси эҳтимоли йўқолган бўлса ва суғурта таваккалчилиги суғурта ҳодисасидан бошқа ҳолатлар туфайли тўхтаган бўлса, у тузилган муддатдан олдин бекор бўлади.

8.4. Суғурта қилдирувчи Полисдан 8.3.бандда кўрсатилган ҳолатлардан ташқари ҳолатлар туфайли муддатидан олдин воз кечса Суғурталовчига тўланган суғурта мукофоти қайтарилмайди.

9. БЎЛИМ. ТОМОНЛАРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

9.1. Ушбу Қоидаларга ва суғурта Қоидаларига кўра Полис амал қилиш муддати давомида:

9.1.1. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) куйидаги ҳуқуқларга эга:

а) ёзма шаклдаги полис йўқолган тақдирда унинг дубликатини олиш;

б) суғурта ҳодисаси юз берганда, ушбу Қоидаларда ва суғурта Қоидаларида белгиланган тартибда суғурта товонини олиш;

в) суғурта шартномасини (полисини) муддатидан илгари бекор қилиш;

г) Суғурталовчидан суғурталаш масаласида маслаҳат олиш.

9.1.2. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) куйидагиларга мажбур:

а) ушбу Қоидаларда кўрсатилган тартиб ва муддатларда суғурта мукофотини тўлаш;

б) Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) билан бирга расман истиқомат қиладиган шахсларни суғурта Қоидаларининг талаб ва шартлари билан таништириш;

в) хонадонни унинг белгиланган техник мақсад ва меъёрларига мувофиқ бўлмаган тарзда фойдаланиш кўзда тутилаётганда, Суғурталовчини бу ҳақда дарҳол ёзма ёки оғзаки равишда хабардор қилиш;

г) Суғурталовчига ушбу Қоидаларга мувофиқ суғурта товонини тўлаб бериш талабини қўйиш ҳолатини юзага келтирувчи ҳодисалар юз берганда, дарҳол Қоидаларнинг 10.1.-10.2.-бандларида кўрсатилган ҳаракатларни бажариш;

д) эҳтимол тутилган зарардан қутқариб қолиш, уни камайтириш ва олдини олиш учун оқилона ва мазкур шароитда мумкин бўлган чораларни кўриш. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) бундай чораларни кўрар экан, агар ўзига маълум қилинган бўлса, Суғурталовчининг ва масъул органларнинг кўрсатмаларига амал қилиши лозим;

е) йўқотилган (нобуд бўлган) ёки шикастланган суғурталанган кўчмас мулкни, жумладан зарарланган жабрланувчи кўчмас мулкни Суғурталовчи томонидан кўздан кечирилишини таъминлаш;

ж) суғурталанган мулкни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги билан белгиланган ёнғин хавфсизлиги меъёр ва қоидаларига, газдан маиший шароитда фойдаланиш қоидаларига, суғурталанган мулкдан фойдаланиш, унга техник хизмат кўрсатиш йўриқномалари(қоидалари) талабларига, суғурталанган мулкни таъмирлаш ва (ёки) профилактика ишларини амалга ошириш хавфсизлигига риоя қилиш, зарур таъмирлаш ва (ёки) профилактика ишларини ўз вақтида бажариш;

з) суғурта ҳудудида сув ўтказиш, канализация, иситиш ва ёнғин хавфсизлиги тизимидан мувофиқ тарзда фойдаланиш, уларга ўз вақтида хизмат кўрсатилиши ва таъмирланишини таъминлаш;

и) кам, ўрта ёки кўп қаватли турар-жойда индивидуал сув билан иситиш тизимидан фойдаланишда танаффус бўлганда хавонинг манфий ҳароратида иситиш тизимидан сувни чиқариб (тўкиб) ташлаш;

к) Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) ва (ёки) у билан бирга расман истиқомат қиладиган шахслар йўқ вақтда суғурталанган хонадоннинг кириш эшикларини ва барча дераза-ромларининг қулфланишини таъминлаш;

л) суғурта воқеаси юз берганда суғурталанган мулкни қаровсиз қолдирмаслик ва кейинги зарар ёки йўқотишларни олдини олувчи тегишли тадбирларни амалга ошириш;

м) суғурта ҳодисаси билан боғлиқ унга қўйилган даъволарни қисман ёки тўлиқ тан олмаслик, шунингдек Суғурталовчининг ёзма розилигисиз бундай даъволарни қошлаш бўйича тўғридан-тўғри ёки билвосита мажбуриятларни ўз зиммасига олмаслик;

н) зарар айбдор томонидан қопланган бўлса, бу ҳақида дарҳол Суғурталовчига хабар бериш;

о) агар Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида кўзда тутилган даъво муддатлари ичида Суғурта қилдирувчини (Наф олувчини) зарарни қошлаш ҳуқуқидан қонунчиликка мувофиқ бутунлай ёки қисман маҳрум қилинишига олиб келадиган ҳолатлар аниқланса, у ҳолда Суғурталовчига олинган суғурта товонини тўлиқ ҳажмда ёки белгиланган қисмини қайтариб бериш.

9.1.3. Суғурталовчи куйидаги ҳуқуқларга эга:

а) суғурта муддати (даври) мобайнида Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта ҳодисаси юз бериш эҳтимолини ва унинг юз бериши эҳтимолидан кўрилган зарарни аниқлашга аҳамияти бор ҳолатларни билган ҳолда Суғурталовчига олдиндан нотўғри маълумотлар берганлиги аниқланганда, Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида ўрнатилган тартибга кўра полиснинг ҳақиқий эмас деб топилишини талаб қилиш;

б) йўқотилган (нобуд бўлган) ёки шикастланган мулкни кўздан кечириш;

в) Суғурта қилдирувчи ёки суғурта товонини олишга ҳақли бошқа шахсдан суғурта Қоидалари бўйича мажбуриятларининг бажаришини талаб қилиш;

г) зарарнинг юзага келиш сабаблари ва ҳолатларини мустақил равишда аниқлаш, етказилган зарар миқдорини аниқлаш, шунингдек суғурта ҳодисаси аломатларига эга бўлган ҳодиса юз берганлигини тасдиқловчи, унинг сабаблари ва қўрилган зарар миқдорини белгилувчи ҳужжатлар ва маълумотларни олиш юзасидан ваколатли органларга сўровнома орқали мурожаат қилиш;

д) бошқа шахсларга (жабрланувчиларга) етказилган зарар факти бўйича Суғурта қилдирувчига қўйилган даъволар миқдорига қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда эътироз билдириш;

е) суғурта ҳодисаси аломатларига эга бўлган ҳодисанинг барча ҳолатларига аниқлик киритилгунга қадар, шунингдек, ҳолат юзасидан мутасадди идораларга юборилган сўровларга тўлиқ жавоб олингунча, суд ҳукми (қарори) чиққунча ёки жиноий (маъмурий, фуқаролик) иш юзасидан иш юритишнинг тўхтатиб турилиши сабабли суғурта товонини тўлаб бериш бўйича қарор қабул қилишни кечиктириш;

ж) жабрланувчиларнинг даъволарини қондиришда Суғурта қилдирувчи номидан иш юритиш ва унинг манфаатларини ифодалаш;

з) суд органлари томонидан жабрланувчиларга етказилган зарарни қоплаш тўғрисидаги қарори қабул қилгунга қадар суғурта товонини тўлаш тўғрисидаги қарорни кечиктириш;

и) қуйидаги ҳолатларда суғурта товонини тўлаб беришни рад қилиш, агар:

- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурталанган мулк ва (ёки) юз берган суғурта ҳодисаси бўйича атайлаб ёлғон ва ишончсиз маълумотлар тақдим этганда;

- Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) томонидан ушбу Қоидалар ва суғурта Қоидаларининг шартлари бажарилмаслиги, уларнинг бажарилмаслиги Суғурталовчи учун суғурта ҳодисасини ва суғурта товонининг миқдорини аниқлаб олиш имкониятининг йўққа чиқарганда;

- ушбу Қоидаларда, суғурта Қоидаларида ва Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳолатларда.

9.1.4. Суғурталовчи қуйидагиларга мажбур:

а) суғурта мукофоти тўлиқ ҳажмда тўланганда Суғурта қилдирувчига Полис топшириш/юбориш;

б) суғурта ҳодисаси юз берганда Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) суғурта товонини ушбу Қоидаларда кўзда тутилган тартибда ва муддатларда тўлаб бериш;

в) Суғурта қилдирувчидан олинган маълумотларни Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ сир тутиш ва ошкор қилмаслик.

10. БЎЛИМ. СУҒУРТА ДАЪВОСИНИ КЎРИБ ЧИҚИШ

10.1. Суғурта ҳодисаси юз берганида, Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) қуйидагиларни бажаришга мажбур:

- суғурта воқеаси юз бергандан кейин дарҳол, лекин 3 (уч) иш кунидан кечиктирмай, ёки унга маълум бўлган заҳоти (Суғурта қилдирувчи ва (ёки) у билан бирга истиқомат қилувчиларнинг икки кундан кўп суғурта ҳудудида бўлмаган ҳолатда) Суғурталовчини исталган ўзига қулай усул билан (Полисда кўрсатилган рақамга телефон орқали қўнғироқ қилиш, электрон хат ёки мессенжерлар орқали хабар юбориш ва ҳоказо) хабардор қилиш ва қуйидаги муддатларда:

а) ушбу Қоидаларнинг 3.2.1. бандида кўрсатилган ҳодиса бўйича – ҳодиса юз берган кундан 3 (уч) иш кунидан кечиктирмасдан ёки Суғурта қилдирувчи бу ҳақда хабар топган заҳоти;

б) ушбу Қоидаларнинг 3.2.2. бандида кўрсатилган ҳодиса бўйича – ҳодиса юз бергандан сўнг 30 (ўттиз) календар кuni ичида етказилган зарар, юзага келиш сабаблари ва ҳолати ҳақида ёзма аризани (мурожаатни) юбориши лозим;

- ҳодисадан келиб чиқиб дарҳол, тегишлисига кўра ваколатли идораларга (ИИБ, ФВВ, кўп квартирали уйжой фондини бошқарув компаниялари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, ва бошқ.) хабар бериш, ҳодиса содир бўлган жойда албатта баённома ёки Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида назарда тутилган бошқа ҳужжатларни тузиш;

- зарарни олдини олиш ва камайтириш учун барча зарур чораларни кўриш, шунингдек Суғурталовчининг оғзаки ёки ёзма тарзда берилган тавсияларини бажариш, бу борада худди хонадон суғурта қилинмаган ҳолатдагидек ҳаракат қилиш керак;

- шикаст еган суғурталанган хонадонни таъмирлаш – қайта тиклаш ишлари бошлангунга қадар Суғурталовчига кўрикдан ўтказиш учун тақдим этиш, Суғурталовчи розилигисиз қурилиш, таъмирлаш-тиклаш ишларини бошламаслик. Агар Суғурталовчида шикаст еган суғурталанган мулкни кўрикдан ўтказишга 2 (икки) иш кuni давомида ҳам имконият бўлмаса, Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурталанган мулкнинг барча зарарланган қисм (элемент)ларини фотосуратга ва видеотасвирга тушириб, уни таъмирлаш-тиклаш ишларининг бажарилишидан олдин Суғурталовчига тақдим этиши ёки электрон кўринишда юбориши керак.

10.2. Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) суғурта ҳодисаси юз берганлиги тўғрисидаги аризага қуйидаги ҳужжатларни илова қилиши лозим:

10.2.1. Суғурталанган мулк йўқотилганда (нобуд бўлганда) ёки шикастланганда:

а) ёзма шаклда берилган полиснинг асли ёки унинг нусхаси (агар мавжуд ёки яроқли ҳолатда бўлса);

б) суғурталанган хонадонга эгалик ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси (кадастр ҳужжатлари, олдисотди, ижара шартномалари ва бошқалар);

в) юз берган ҳодиса тафсилотларини текшириш ва (ёки) шикастланган кўчмас мулкни (хонадонни) кўриқдан ўтказиш ваколатига эга бўлган тегишли мутасадди органлар (ИИБ, ФВВ, кўп квартирали уй-жой фондини бошқарув компаниялари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва бошқ.) томонидан берилган ҳодисани тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси (баённома, қарор, ҳулоса, маълумотнома, далолатнома ва ҳк.);

г) баҳоловчи (пудратчи, смета) ташкилоти томонидан шикастланган хонадонни тиклаш учун зарур бўлган барча ишлар, сарфланадиган материаллар рўйхати кўрсатилиб тузилган ҳисоботининг (баҳолаш ҳисоботи, смета, моддий зарар далолатномаси) асл нусхаси;

д) табиий офатлар рўй берган ҳолатларда ваколатли идоралар (Гидрометеорология хизмати маркази, Ўзбекистон Республикаси тоғ-кон саноати ва геология вазирлиги, ФВВ ва бошқалар) томонидан берилган маълумотнома;

е) зарарнинг келиб чиқишига сабаб бўлган ҳолатларни текширишда ИИБ, прокуратура, суд ва бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар иштирок этган барча ҳолларда жиноят ишини кўзгатиш, тўхтатиш ёки кўзгатишни рад этиш тўғрисидаги қарор ёки маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги қарор, баённомалар нусхаси;

ж) жинойий иш кўзгатиш ҳолатларда – ҳодиса бўйича жинойий иш кўзгатиш ва/ёки тўхтатиш ва/ёки ишнинг судга оширилгани тўғрисидаги қарорнинг тергов органлари томонидан тасдиқланган нусхалари;

з) Суғурталовчи талаб қилиши мумкин бўлган, суғурта ҳодисаси фактини, зарар миқдорини, шунингдек воқеа сабаблари ва тафсилотларини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар.

10.2.2. Суғурта қилдирувчининг бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига етказган зарари учун фуқаролик жавобгарлиги юзага келганда:

а) ёзма шаклда берилган полиснинг асли ёки унинг нусхаси (агар мавжуд ёки яроқли ҳолатда бўлса);

б) Суғурта қилдирувчининг суғурталанган мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлар (кадастр ҳужжатлари, олди-сотди, ижара шартномалари ва бошқалар) нусхалари;

в) жабрланувчиларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжати ва зарар кўрган кўчмас мулкка эгалик (фойдаланиш, тасарруф этиш) ҳуқуқини тасдиқловчи ҳужжатлари;

г) суғурта воқеасининг юз бериш сабабларини текшириш ваколатига эга бўлган идоралар, кўп квартирали уй-жой фондини бошқарув компаниялари ва (ёки) фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан берилган воқеанинг тасдиқ ҳужжати (баённома, қарор, ҳулоса, маълумотнома, далолатнома ва ҳк.);

д) юз берган ҳодиса билан боғлиқ жабрланувчиларнинг Суғурта қилдирувчига билдирилган ёзма даъволари (даъво аризаси, хатлар, чакирув билдиргилари ва хоказолар);

е) баҳоловчи ташкилот томонидан зарар кўрган кўчмас мулкнинг ҳақиқий қийматини аниқлаш ва етказилган моддий зарарни баҳолаш ҳисоботининг асл нусхаси;

ж) Суғурта қилдирувчининг жабрланувчини кўчмас мулкига етказган зарари учун айбдорлиги ва етказилган моддий зарар миқдори кўрсатилган суд органининг қарори нусхаси;

з) Суғурталовчи талаб қилиши мумкин бўлган суғурта ҳодисаси фактини, шунингдек зарар миқдорини, воқеа сабаблари ва тафсилотларини тасдиқловчи бошқа ҳужжатлар.

10.3. Рўй берган суғурта ҳодисаси, кўрилган зарар юзасидан жабрланувчининг суғурта товонини олиш ҳуқуқи ва Суғурта қилдирувчининг етказилган зарарни қоплаш мажбурияти бўйича низо бўлмаган тақдирда даъво қилинган талабларни қондириш ва суғурта товонини тўлаш масаласи суддан ташқари тартибда ҳал қилиниши мумкин, акс ҳолда низо суд орқали ҳал қилинади.

10.4. Кўрилган зарар ва суғурта товони миқдорини суддан ташқари тартибда аниқлаш, Суғурталовчи

томонидан Қоидаларнинг 10-11 бўлимларида кўрсатилган шартлар асосида амалга оширилади. Барча ҳолатларда суғурта товони миқдорини аниқлашда иштирок этиш учун Суғурта қилдирувчи (Наф олувчи) таклиф қилиниши шарт.

10.5. Агар суд қарорининг ижросини таъминлаш мақсадида Суғурта қилдирувчи Суғурталовчининг розилиги билан жабрланувчиларга етказилган зарарни мустақил равишда қоплаган бўлса, Суғурталовчи суғурта товонини Суғурта қилдирувчига у томонидан қопланган зарар суммасидан келиб чиқиб, лекин Полисда белгиланган суғурта товони лимитидан кўп бўлмаган миқдорда тўлайди.

10.6. Суғурта воқеасига тааллуқли барча ҳужжатлар ўрганилиб чиқилганидан кейин Суғурталовчи содир бўлган суғурта воқеасини суғурта ҳодисаси сифатида тан олинishi ёки олинмаслиги тўғрисида қарор чиқаради.

10.7. Содир бўлган суғурта воқеаси Суғурталовчи томонидан суғурта ҳодисаси деб топилса, етказилган зарар бўйича тўланадиган суғурта товонининг миқдори белгиланади ва суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатномада тузилади.

10.8. Суғурталовчининг суғурта товонини тўлашни рад этиш тўғрисидаги қарори Суғурта қилдирувчига (Наф олувчига) Суғурталовчи томонидан талаб қилинган барча зарур ҳужжатларни тақдим этган ҳолда суғурта товонини тўлаш тўғрисидаги аризаси берилган кундан бошлаб 15 (ўн беш) кундан кечиктирмай хабардор қилиниши ва рад этишнинг асослантирилган сабабларини ўз ичига олиши керак.

11. БЎЛИМ. ЗАРАР МИҚДОРINI АНИҚЛАШ ВА СУҒУРТА ТОВONINI ТЎЛАБ БЕРИШ ТАРТИБИ

11.1. Суғурта ҳодисаси оқибатида суғурталанган мулк йўқотилганда (нобуд бўлганда) ёки шикастланганда зарар ва суғурта товони миқдори қуйидагича аниқланади:

а) Суғурталанган мулкнинг конструктив элементлари бўйича:

- мулкнинг йўқотилишида (нобуд бўлишида) – қўрилган зарар миқдоридан эскириш, келгусида фойдаланишга яроқли мулк қолдиқлари суммаси, белгиланган шартсиз франшиза суммаси айириб ташланган ҳолда, лекин Полисда кўрсатилган тоvon лимитидан кўп бўлмаган миқдорда суғурта товони тўланади;

- мулкнинг шикастланишида (қисман йўқотилишида) – тиклаш учун сарфланадиган харажатлар миқдоридан эскириш, келгусида фойдаланишга яроқли мулк қолдиқлари суммаси, белгиланган шартсиз франшиза суммаси айириб ташланган ҳолда, лекин Полисда кўрсатилган тоvon лимитидан ортиқ бўлмаган миқдорда суғурта товони тўланади.

б) Суғурталанган мулкнинг муҳандислик-техник ускуналари ва пардозлаш элементлари бўйича: қўрилган зарар миқдоридан келгусида фойдаланишга яроқли мулк қолдиқлари суммаси ва шартсиз франшиза суммаси айириб ташлангандан сўнг Полисда белгиланган тоvon лимитидан ортмаган ҳолда:

- муҳандислик-техник ускуналари бўйича – Полисда ушбу объект учун белгиланган тоvon лимити миқдоригача.

- пардозлаш элементлари бўйича:

- пол – Полисда пардозлаш элементлари учун белгиланган тоvon лимитининг 40% миқдорида;

- шифт ва деворлар – Полисда пардозлаш элементлари учун белгиланган тоvon лимитининг 40% миқдорида;

- ушбу Қоидаларда белгиланган бошқа пардоз ишлари бўйича – Полисда пардозлаш элементлари учун белгиланган тоvon лимитининг 20%и миқдорида. Бунда, ёнғин ёки зилзила юз берганда пардозлаш элементлари бўйича суғурта тўлови юқорида кўрсатилган пардозлаш элементлари учун ўрнатилган тоvon лимитларини қўлламасдан тиклашга кетган харажатлар миқдорида, лекин пардозлаш элементлари учун белгиланган тоvon лимитларининг икки бараваридан кўп бўлмаган миқдорида белгиланади.

11.2. Тиклаш учун сарфланадиган харажатлар таркибига қуйидагилар киради:

а) таъмирлаш (тиклаш) учун зарур бўлган материаллар ва эҳтиёт қисмлар харажатлари;

б) таъмирлаш ишларини амалга ошириш учун тўланадиган иш ҳаққи;

в) суғурталанган мулкни бевосита суғурта ҳодисаси юз бергунга қадар бўлган ҳолатига келтириш учун зарур бошқа харажатлар.

11.3. Тиклаш учун сарфланадиган харажатлар таркибига қуйидагилар кирмайди:

а) суғурталанган мулкни қайта тўғрилаш/ўзгартириш, тузатиш, янгилаш, яхшилаш ва ўзгартириш билан боғлиқ кўшимча сарф-харажатлар;

б) вақтинча ёки ёрдамчи (кўшимча) таъмирлаш ёки тиклаш билан боғлиқ сарф-харажатлар;

в) барча бевосита ва билвосита солиқлар;

г) керагидан ортиқроқ қилинган бошқа харажатлар.

11.4. Суғурталанган хонадон батамом йўқотилганда (нобуд бўлганда) суғурта товони суғурталанган мулкнинг эскириши ва белгиланган шартсиз франшиза суммаси айириб ташланган ҳолда, лекин Полисда кўрсатилган мулкнинг суғурта пулидан кўп бўлмаган миқдорда, ушбу Қоидаларнинг 6.2. банди шартлари асосида суғурта товони тўланади.

11.5. Суғурталовчи ушбу Қоидаларда назарда тутилган воқеалар натижасида қўрилган зарарнинг ҳақиқий миқдорини аниқлаш учун мустақил баҳоловчиларни (экспертларни) жалб қилиш ҳуқуқига эга.

11.6. Суғурта муддати мобайнида юз берган барча суғурта ҳодисалари бўйича тўлаб берилган суғурта товони Полисда белгиланган суғурта пулидан ортмаслиги лозим.

11.7. Суғурта қилдирувчининг бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига етказилган зарари учун фуқаролик жавобгарлигининг юзага келиши бўйича суғурта товони қуйидагича аниқланади:

- Суғурта қилдирувчининг бошқа шахсларни (жабрланувчиларни) кўчмас мулкига етказган зарари суд органининг қарори билан тасдиқланганда, қарорда белгиланган моддий зарар суммасида, лекин Полисда кўрсатилган тоvon лимитидан ортиқ бўлмаган миқдорда;

Суғурта товонини тўлаш масаласи суддан ташқари тартибда ҳал қилинганда:

- бошқа шахс кўчмас мулкнинг йўқотилишида (нобуд бўлишида) – қўрилган зарар миқдоридан эскириш, келгусида фойдаланишга яроқли мулк қолдиқлари суммаси, белгиланган шартсиз франшиза суммаси айириб ташланган ҳолда, лекин Полисда кўрсатилган тоvon лимитидан кўп бўлмаган миқдорда;

- бошқа шахс кўчмас мулкнинг шикастланишида (қисман йўқотилишида) – тиклаш учун сарфланадиган харажатлар миқдоридан эскириш, келгусида фойдаланишга яроқли мулк қолдиқлари суммаси, белгиланган шартсиз франшиза суммаси айириб ташланган ҳолда, лекин Полисда кўрсатилган тоvon лимитидан ортиқ бўлмаган миқдорда.

11.8. Бир нечта шахсларнинг кўчмас мулкига зарар етказилган тақдирда суғурта товони миқдори ҳар бир жабрланувчининг мулкига етказилган зарар даражасига мутаносиб равишда, Қоидаларнинг 11.7. бандида белгиланган тартиб асосида аниқланади.

11.9. Суғурталовчи томонидан Суғурта қилдирувчига ёки Наф олувчига суғурта товонини тўлаб бериш қуйидаги тартибда амалга оширилади: суғурталанган хонадон батамом йўқотилганда (нобуд бўлганда) ёки шикастланганда – суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома имзоланганидан сўнг 15 (ўн беш) банк куни ичида



**“УЙ-ЖОЙ” СУҒУРТА МАҲСУЛОТИ БЎЙИЧА
ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ КЎЧМАС МУЛКИ ВА
ФУҚАРОЛИК ЖАВОБГАРЛИГИНИ ИХТИЁРИЙ
СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ**

Код №30
Бет. 10 / 11
14.09.2023й. дан

Суғурта қилдирувчининг (наф олувчининг) банк ҳисобрақамига нақдсиз шаклда пул маблағларини ўтказиш йўли билан; бошқа шахсларнинг (жабрланувчиларнинг) кўчмас мулкига зарар етказилганда – суғурта ҳодисаси тўғрисидаги далолатнома имзоланганидан сўнг 10 (ўн) банк куни ичида Наф олувчининг ёки суғурта товони олишга ҳақли бошқа шахснинг банк ҳисобрақамига нақдсиз шаклда пул маблағларини ўтказиш йўли билан.

12. СУБРОГАЦИЯ

12.1. Суғурта товонини тўлаганидан кейин зарар етказилишига жавобгар бўлган шахсларга нисбатан Суғурта қилдирувчининг/Наф олувчининг талаб қилиш ҳуқуқи Суғурталовчига (тўланган сумма доирасида) ўтади.

Суғурта қилдирувчи Суғурталовчига барча ҳужжатларни бериши ва Суғурталовчининг суғурта ҳодисаси юз беришида жавобгар бўлган шахсга талаб қўйиш ҳуқуқини рўёбга чиқариш учун барча зарур саъй-ҳаракатларни амалга ошириши шарт.

12.2. Агар Суғурта қилдирувчининг/Наф олувчининг айби билан талаб қилиш ҳуқуқини амалга ошириш мумкин бўлмаса (зарар етказилишида айбдор бўлган шахсларга даъво бериш учун ариза муддатларини ўтказиб юборилиши), у ҳолда Суғурталовчи суғурта товонини тўлаш мажбуриятларидан озод қилинади, тўлов тўланган тақдирда эса, Суғурта қилдирувчи олинган товонни Суғурталовчининг даъвоси олинган кундан эътиборан 10 (ўн) иш кунда Суғурталовчига қайтариб бериши шарт.

13. БЎЛИМ. БОШҚА ШАРТЛАР

13.1. Ўз зиммасига олинган мажбуриятларни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун томонлар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ жавобгар бўлади.

13.2. Полис ва ушбу Қоидаларда назарда тутилган ёки улар билан боғлиқ масалалар бўйича, шу жумладан уларни бажариш ва бузиш билан боғлиқ низолар, даъволар ёки келишмовчиликлар юзага келган тақдирда, томонлар уларни музокаралар йўли билан ҳал қилиш чораларини кўрадилар.

13.3. Агар томонлар музокаралар орқали тинч йўл билан келишмаса, Суғурта шартномаси (Полиси) тузилиши (расмийлаштирилиши), ўзгариши, тугатилиши, бекор бўлиши, ҳақиқий эмаслиги, тузилмаганлиги (тўлиқ ёки қисман) билан юзага келган ёки келиб чиқадиган барча низолар, келишмовчиликлар, талаблар ва даъволар Суғурталовчининг ихтиёри билан фуқаролик ишларнинг судга тааллуқлилиги ва судловга тегишлилигига мувофиқ Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига кўра Суғурталовчининг давлат рўйхатидан ўтказилган жойидаги суд тартибида ёхуд Ҳакамлик суди тўғрисидаги Регламентга, Ҳакамлик суди тўғрисидаги Низомга ва Ҳакамлик судида тарафларнинг ҳакамлик йиғими, харажатлари ва чиқимлари тўғрисида Низомга мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Тошкент шаҳри Савдо-саноат Палатаси ҳузуридаги Ҳакамлик судида (кейинчалик Ҳакамлик суди), унинг якка тартибда ҳал қилувчи ҳакамлик судьяси регламентига кўра ҳал этилади. Даъво аризаси билан туманлараро иқтисодий судига ёки Ҳакамлик судига мурожаат қилишни танлаш ҳуқуқи Суғурталовчида қолади.

13.4. “Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида” ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ, Томонлар ушбу Қоидалар ва суғурта Қоидалари доирасида электрон шаклда тузилган барча ҳужжатларни (ариза сўровнома, суғурта шартномаси, суғурта полиси, ҳисоб-варақа, далолатнома, маълумотлар, ҳужжатлар ва бошқ.), уларни қоғоздаги ҳужжатларга тенглаштирган, қўл билан имзоланган ва тегишли Томоннинг муҳри билан тасдиқланган, агар ушбу электрон ҳужжатлар Давлат солиқ қўмитаси маълумотларига кўра электрон ҳисоб-варақлар айланмаси тизимининг операторларидан бири (ушбу фаолият билан шуғулланиш учун рухсат олган ахборот воситачиси) томонидан қайта ишланган ва юборилган бўлса, барча ҳужжатларнинг юридик кучини келишиб оладилар ва тан оладилар.

13.5. “NEO INSURANCE CORP” АЖнинг интернет ахборот тармоғидаги расмий сайти: www.neoinsurance.uz Суғурталовчининг расмий веб-сайти Суғурта қилдирувчи ва ушбу ахборот тизимининг оператори бўлган Суғурталовчи ўртасида электрон шаклда маълумотлар алмашинуви, шу жумладан суғурта шартномасини тузиш учун ариза юборишни таъминлаш, шартнома тузиш (суғурта полисини юбориш), ўзгартириш, муддатидан олдин бекор қилиш, суғурта ҳодисаси содир бўлганлиги тўғрисида хабар бериш, суғурта товонини тўлаш тўғрисидаги аризалар, кўриб чиқиш босқичи ва натижалари тўғрисида маълумот юбориш, суғурта товони тўлови тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган ахборот тизими ҳисобланади.

12.6. Суғурта ҳодисаси белгиларига эга бўлган воқеалар юз берган тақдирда, полисда ёки сайтда кўрсатилган телефон орқали воқеа ҳақида хабар беришингиз ёки “NEO INSURANCE CORP” АЖнинг энг яқин офисига (филиалига) мурожаат қилиш лозим. Филиалларнинг манзиллари, телефонлари ва иш вақти Суғурталовчининг расмий веб-сайтида кўрсатилган.



**“УЙ-ЖОЙ” СУҒУРТА МАҲСУЛОТИ БЎЙИЧА
ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАРНИНГ КЎЧМАС МУЛКИ ВА
ФУҚАРОЛИК ЖАВОБГАРЛИГИНИ ИХТИЁРИЙ
СУҒУРТА ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ**

Код №30
Бет. 11 / 11
14.09.2023й. дан

№	Суғурта дастурлари:	Кўчмас мулк объектлари бўйича суғурта пуллари, жумладан:				Фуқаролик жавобгарли ги бўйича суғурта пуллари:	Суғурталаш дастурлари бўйича жами	
		млн. сўмда					Жами суғурта пули, млн. сўмда:	Йиллик суғурта мукофоти минг. сўмда:
		Конструктив қисм	Пардоз элементлари	Мухандислик ускуналари	Фуқаролик жавобгарлиги			
1	Мини	50,0	2,0	2,0	2,0		56,0	70,0 (0,1250%)
2	Стандарт	100,0	5,0	5,0	5,0		115,0	140,0 (0,1217%)
3	Оптимо	250,0	10,0	10,0	10,0		280,0	320,0 (0,1143%)
4	Макси	400,0	15,0	20,0	15,0		450,0	500,0 (0,1111%)
5	Де-Люкс	750,0	30,0	30,0	30,0		840,0	840,0 (0,1000%)
6	Эксклюзив	1 000,0	40,0	45,0	35,0		1 120,0	1 100,0 (0,0982%)

Мазкур суғурта пуллари, йиллик суғурта мукофотлари (тарифлари) ва тоовон лимитлари суғурталанаётган объектлар учун “Уй-Жой” суғурта маҳсулоти бўйича жисмоний шахсларнинг кўчмас мулки ва фуқаролик жавобгарлигини ихтиёрий суғурта қилиш қоидаларида белгиланган суғурта таваккалчиликлари бўйича суғурта ҳимоясини ўз ичига олади.